Po przeczytaniu oddaj drugiemu

SZANIEC

„Naprzód idziem w skier powodzi
Niechaj obca przemoc drży

Już zwycięstwa dzień nadchodzi
Wielkiej Polski moc to my".

ROK VI. WARSZAWA 22 SIERPNIA 1944 R. NR. 18 (124).

Niepobożne życzenia

Serwis prasowy dni ostatnich przyniósł wiadomość o przesłaniu przez rząd sowiecki rządom aliantów memorandum, zawierającego projekt organizacji światowego bezpieczeństwa po wojnie.

Projekt ten przewiduje, iż będą tylko czterej strażnicy ładu w nowym świecie: U.S.A.. Wk. Brytania, ZSSR. i Chiny. Jedynie te państwa będą utrzymywać silne armie, flotę i lotnictwo. Pozostałe zaś, określone w projekcie jako „państwa małe" będą miały prawo... zabierać głos w dziedzinie gospodarczej, oraz udzielać pomocy czterem gigantom w bazach, wojsku i t. p., gdyby tego zachodziła potrzeba.

Projekt ten w zasadzie nie jest nowy. W ubiegłych latach wojny przewijał się już przez łamy prasy zagranicznej i był nieraz tematem wypowiedzi i dyskusji polityków. Po raz pierwszy jednak został ujęty w zdecydowanej formie memorandum.

Geneza faktu jest dla nas oczywista.

W nadchodzącym okresie ustalania nowego porządku w Europie Sowiety pragnęłyby rozszerzyć swą hegemonię nad naszym kontynentem. Rozwijają w tej dziedzinie ożywioną działalność polityczną od szeregu miesięcy. Sytuacja polityczna w Algierze, przerzucenie jej na teren Włoch Połudn., pod egidą Wyszyńskiego, działalność Ercolego, popierającego w imieniu Rosji dynastię sabaudzką w okresie zatargu jej z Anglosasami, układ z Wk. Brytanią o administracji półn. Norwegii, zakusy na Bałkany w odwiecznym kierunku ekspansji rosyjskiej — Stambułu oto etapy tych starań, których ukoronowaniem ma być wprowadzenie światowych rządów czterech mocarstw.

Jak bowiem takie rządy wyglądałyby?

Chiny bezprzecznie silne lecz wyniszczone kilkunastoletnią wojną i rozterkami wewnętrznymi, nękane klęskami żywiołowymi jeszcze przez długie lata zajęte będą swymi kłopotami wewnętrznymi, a do „najgrubszej czwórki" zaproszono je przez kurtuazję—jako przeciwwagę Japonii w przyszłości.

Pozostałym współpartnerom chciałaby Rosja pozostawić ich zamorskie strefy wpływów, by zapewnić sobie carte blanche w Europie.

Ogłaszając memorandum w dobie obecnej Sowiety chcą wyzyskać sytuację psychologicznie.

Podobnie jak w 1918 r., w okresie ogłoszenia punktów Wilsona, tak i dzisiaj zmęczone Narody łakną organizacji zdolnej zapewnić pokój po wojnie. Skłonne są poprzeć system bezpieczeństwa zbiorowego.

Idea Ligi Narodów zbankrutowała doszczętnie Trzeba wysunąć coś nowego, odmiennego, co byłoby frapujące.

Liga upadła, bo doprowadziła do hegomonii niektórych członków Rady Ligi, pod przykrywką działalności i woli zbiorowej. Memorandum sowieckie prowadzi w konsekwencji do stanu podobnego, ale nie stara się go nawet maskować taką przykrywką. Dąży do tworzenia na świecie nowego gigantycznego systemu lennego — kilku państw zwierzchniczych i otaczających je państw wasalnych, uzależnionych nie tylko militarnie ale — przy dzisiejszym stopniu wymiany międzyn. — również i gospodarczo.

System ten krzywdzi szereg państw, które wojnę i zwycięstwo okupiły nie mniejszymi a w stosunku względnym napewno większymi niż 4 mocarstwa ofiarami, jak Polska, Francja, Jugosławia, Belgia i t. p. Krępować ich suwerenność to podcinać sprawiedliwość dziejową i uniemożliwiać im swobodny rozwój.

Demokratyczne zasady odbudowy świata po wojnie deklarowane przez aliantów, a więc i przez Rosję stają w sprzeczności z projektem memorandum, który w takiej redakcji doprowadzi do totalizmu trzech, czy czterech — nad resztą, o ile nie zostanie zmieniony w kierunku dopuszczenia do głosu szeregu innych państw.

Nie występujemy tu bynajmniej przeciwko Rosji Sowieckiej jako naszemu sąsiadowi.

Oceniamy wielki wkład rosyjski w dziele pokonania Niemiec. Pragniemy natomiast zwrócić w imieniu narodów całej Europy uwagę, iż próby mechanicznego zapewnienia pokoju przez podporządkowanie pewnych stref państwom zwierzchniczym nie dadzą wyników, lecz załamią się w przyszłości, choćby przy pierwszej kolizji interesów w ramach samej Czwórki.

Niepobożne życzenia sowieckie pragną zredukować większość państw europejskich — podmiotów życia zbiorowego — do roli przedmiotów.

Zasada odbudowy bezpieczeństwa światowego w drodze dwu lub wielostronnych układów względnie sojuszy zawieranych i dotrzymywanych w atmosferze szczerości i poszanowania wszystkich państw, wydaje się nam niezależnie od organizacji zbiorowej najbardziej realna a nadewszystko trwalsza.

W sprawie organizacji pokoju.

Z Waszyngtonu donoszą, że ambasador sowiecki, Gromikow, przybył tu z Moskwy z propozycjami sowieckimi na rozpoczętą w poniedziałek w Dombatton Oak konferencję czterech mocarstw w sprawie organizacji powojennego bezpieczeństwa świata. Wstępne rozmowy uczestników konferencji były już przeprowadzone, i wiadomo, że osiągnięte zostało już między nimi zasadnicze porozumienie i uzgodnienie wytycznych planu tej organizacji.

Z FRONTÓW

Bitwa o Sekwanę. Kocioł w rejonie Falaise został całkowicie zamknięty i obecnie walki przerodziły się już w bitwę o Sekwanę. Te z oddziałów VII armii niemieckiej, które zdołały uniknąć okrążenia pod Falaise i posuwają się w swym odwrocie od strony Lisieux, oraz oddziały kierujące się na Sekwanę, są zagrożone wobec szybkiego marszu wojsk amerykańskich dostaniem się do nowego kotła.

Wg. raportów korespondentów frontowych Sekwana została sforsowona przez wojska sojusznicze w rej. Mantes-Vernon. Oddziały alianckich wojsk spadochronowych, które wylądowały na wsch. od rzeki wspierane są już w swej akcji przez czołgi.

W rejonie wybrzeży Kanału Amerykanie zajęli port Cabourg. Oddziały polskie, posuwające się od północy w rej. Chambois połączyły się z idącymi od południa oddziałami amerykańskiemi.

Operacje w rej. Paryża. Od południa wojska amerykańskie szybko podchodzą pod Paryż i wg. ostatnich relacji—dotarły do okolic Melun, na przedmieścia Wersalu i do rej. Fontenebleaux. Operacje w rej. Paryża i dorzeczu Sekwany są nadal trzymane przez dowództwo sprzym. w tajemnicy.

Z południa Francji. Oddziały sojusznicze na południu Francji zdobyły Rians oraz Payrolles. Przez zajęcie tej ostatniej miejscowości otwierają się duże możliwości ataku na Grenoble i w dolinę Rodanu. Rzeka Durances została w wielu miejscach sforsowana przez oddziały amerykańskie. Zajęto również położone o 50 km. od granicy włoskiej m. Castellane. Linia kolejowa Marsylia—Grenoble została już przecięta.

Liczba jeńców wziętych od pierwszego dnia lądowania na Rivierze francuskiej wzrosło do 12000.

Powstanie we Francji rozszerza się. Oficjalny komunikat francuskiej AK podaje, że już 1/3 obszaru Francji została uwolniona z pod niemieckiej okupacji. W okresie od 12 do 19 b. m. oddziały makizardów uwolniły od niemców osiem departamentów w rej. masywu Pireneji, Alp i okręgu centralnego. Załogi niemieckie 20 miast zostały zlikwidowane lub wzięte do niewoli. W rej. poł. Loary nastąpiło powsz. powstanie.

Na wschodzie. Sow. Biuro Informacji donosi, że w dniu 20 b. m. ofensywa rosyjska na północnym odcinku frontu posunęła się naprzód.

Na wschód i półn.-wschód od Pragi wojska sowieckie przeprowadziły szereg kontrataków na pozycje niemieckie.

Na północ od Sandomierza została zakończona akcja likwidacji otoczonych grup niemieckich.

Z WARSZAWY

W dniu 20 o godz. 13 oddziały AK. po wielodniowych walkach zajęły gmach PAST'y na ul. Zielnej, panujący dotychczas nad rejonem placu Grzybowskiego, Królewskiej i Marszałkowskiej do Dworca. W dniach ubiegłych odcięto dopływ wody, prądu i łączność telefoniczną z PAST'ą. Zdobywcy zmuszeni byli schwycić się środka ostatecznego, t. j. wykurzyć Niemców ogniem przy użyciu sikawek z mieszanką zapalną i miotaczy ognia. Akcja trwała od 2.30. Zdobyto na wrogu ckm., rkm., 50 PM, oraz działko.

Załogę PAST'y stanowiło w okresie walk ok. 130 SSmanów i żołnierzy. Do niewoli naszej dostało się ok. 50 jeńców. Reszta zginęła. Zdobycie PAST'y jest dużym sukcesem i ma poważne znaczenie strategiczne dla całej dzielnicy. Od kilku dni odcięci Niemcy podawali sygnały SOS i wywieszali żółte flagi—znak skrajnego niebezpieczeństwa.

W rejonie Dworca Gdańskiego AK odparła ataki nieprzyjaciela, posiłkując się działkami przeciwpancernymi, pochodzącymi z zrzutów.

Dalsze silne ataki niemieckie na Stare Miasto, połączone z paleniem domów trwają.

W akcji niemieckiej obserwujemy coraz więcej goliatów, coraz mniej czołgów, gdyż ok. 120 czołgów skoncentrowano wraz z innymi rodzajami broni u wylotu Pragi w oczekiwaniu natarcia sowieckiego.

W ramach akcji zbrojnej na Żoliborzu oddziały AK zdobyły m. in. parę tysięcy granatów.

Niemcy umacniają się na Trębackiej, która wraz ze spaloną Bednarską stanowi jedną z pozostałych im dróg przelotowych z Pragi w kier. Wolskiej,

Załoga niem. Prezydium Rady Ministrów i Uniwersytetu jest aprowizowana i zasilana amunicją z powietrza. Gen. Bór zwrócił się do Aliantów o skuteczniejsze bombardowanie lotnisk niem. pod Warszawą, co uniemożliwi dosyłanie oblężonym niemcom posiłków drogą lotn.

W rejonie Al. Sikorskiego obustronna ożywiona działalność patroli i grup wypadowych. Niemcy obsadzili dom Bracka 12, nasi Al. Sikorskiego 11.

Niemieckie natarcie śpieszące z pomocą Telefonom na Piusa zostało odparte. W ramach tej akcji obsadziliśmy dwa dalsze domy na Szopena.

Oddziały AK w ciągu ub. 2 dni ponownie obsadziły tereny browaru Haberbuscha i Schiele, Plutona i koszary pol. na Czystej.

W śródmieściu Warszawy uruchomionych jest 100 kuchen i 40 punktów opatrunkowych. Niektóre kuchnie wydają parę tysięcy posiłków dziennie.

„Völkischer Beobachter" podaje reportaż oficera o walkach w Warszawie. Pisma angielskie nazywają to sprawozdanie hołdem Niemiec dla walczącej Warszawy.

W walczącej stolicy wychodzi obecnie ok. 30 pism dziennie.

Z KRAJU

Na terenie województwa lubelskiego zarządzenia administracyjne wydaje Komitet Wyzwolenia Narodowego, a władzę wykonawczą tworzą organa NKWD. Przeprowadzono rejestrację oficerów. Uchylanie się od rejestracji traktowane było jako dezercja.

W Białej Podlaskiej w dn. 13—14 aresztowano dowódcę 34 p.p. AK, Komendanta Powiatu i Miasta, oraz burmistrza i viceburmistrza, którzy ujawnili się po wyjściu Niemców.

Sądownictwo Specjalne

Rejonowy Delegat Rządu na Rejon W-wa-Południe podał do publicznej wiadomości rozporządzeniem z dnia 18 b. m. rozpoczęcie działalności Sądu S. O. W.

Zgodnie z rozp. Tymcz Krajowej Rady Ministrów z dnia 3.V.44 o sądach karnych specjalnych (Dz. U.R.P. Cz. II pol. 11) do czasu wznowienia działalności sądów powszechnych wymiar sprawiedliwości karnej sprawują w imieniu RP. sądy karne specjalne.

Zgodnie z powyższym został utworzony Sąd Specjalny Okręgu W-skiego oraz powołany został przy nim prokurator uprawniony do ścigania przestępstw.

Sądy specjalne są właściwe do rozpoznawania spraw o zbrodnie i wszystkie występki nie należące do właściwości sądów wojskowych, popełnione po 31.8.39 r.

Sądy Specjalne wymierzają za zbrodnie i występki karę śmierci. Tylko jeżeli zachodzą ważne okoliczności łagodzące mogą wymierzyć karę więzienia dożywotniego lub więzienia od lat 10 do 15, a za występki karę więź. nie niżej 5 lat.

Skład Krajowej Rady Ministrów

Dnia 19.8 (PAT). Od 3-go maja, jak to wynika z „Dziennika Ustaw" działała pod okupacją „Krajowa Rada Ministrów", powołana przez Rząd Polski w Londynie. Oprócz Vicepremiera, będącego równocześnie Delegatem Rządu na Kraj, w skład jej wchodzi trzech ministrów. Funkcje Delegata i Vicepremiera pełni p. Klonowski, a funkcje ministrów: pp. Walkowicz, Traugutt, Opolski.

Prem. Mikołajczyk do wojsk polskich w Normandii

Premier Mikołajczyk wystosował do dowódcy pancernych oddziałów polskich w Normandii depeszę, w której m. in. pisze: „W imieniu rządu polskiego składam Panu Generałowi wyrazy wdzięczności za krwawą ofiarę i zwycięską walkę polskiej dywizji pancernej w Normandii, pozostającej pod Pana dowództwem. Składam poległym hołd, żywym zaś słowa podziwu i uznania jako tym, którzy z bronią w ręku udawadniają światu słuszność naszej sprawy."

Bitwa o Warszawę

Londyn podaje, że na płn.-wsch. od Warszawy rozwija się pomyślnie atak rosyjski w kierunku na Łomżę I Ostrołękę. Korespondent brytyjski z frontu sowieckiego pisze: „Bitwa o Warszawę rozwija się w coraz szybszym tempie, od północy, od strony Pragi i Sandomierza. Armie niemieckie, wyczerpane ostatnimi kontratakami, którymi właściwie nic nie udało się im osiągnąć, stoją teraz wobec rozpoczynającej się ofenzywy przeciwnika, który pod każdym względem dysponuje olbrzymią przewagą, na rozszerzonym i rozbudowanym korzystnie froncie.

Poszukiwanie zaginionych

W uzupełnieniu wcześniejszej notatki podajemy dalsze punkty rejestracji zaginionych: Rejon I—Tamka 36, Rejon II—Chmielna 7, Rejon III—Złota 59a.